

UN WATER

22. MAREC SVETOVÝ DEŇ VODY

Ústredným motívom Svetového dňa vody (ktorý každoročne pripadá na 22. marec) v roku 2020 sú **Voda a klimatické zmeny**. Cieľom témy, ktorú OSN určilo pre tento rok v súvislosti s vodou, je poukázať na spätosť a prepojenosť týchto dvoch fenoménov.

OSN PRI PRÍLEŽITOSTI SVETOVÉHO DŇA VODY VYZÝVA:

Každý sa musí zapojiť.

„...politické intervencie zahŕňajúce územné plánovanie, manažment rizík, rozšírené využívanie systémov včasného varovania či zapojenie verejnosti môžu znížiť riziko dopadov záplav a sucha na mestá. I v každodennom živote sú prekvapivo jednoduché kroky, ktoré môžu všetci vykonať pre riešenie klimatických zmien. Táto výzva si vyžaduje riešenia na rôznych úrovniach od domácností až po úroveň miest...“

V našom každodennom živote môžeme všetci podniknúť prekvapivo jednoduché kroky na riešenie zmeny klímy... viac je možné nájsť na www.worldwaterday.org.

Voda môže pomôcť v boji proti klimatickým zmenám.

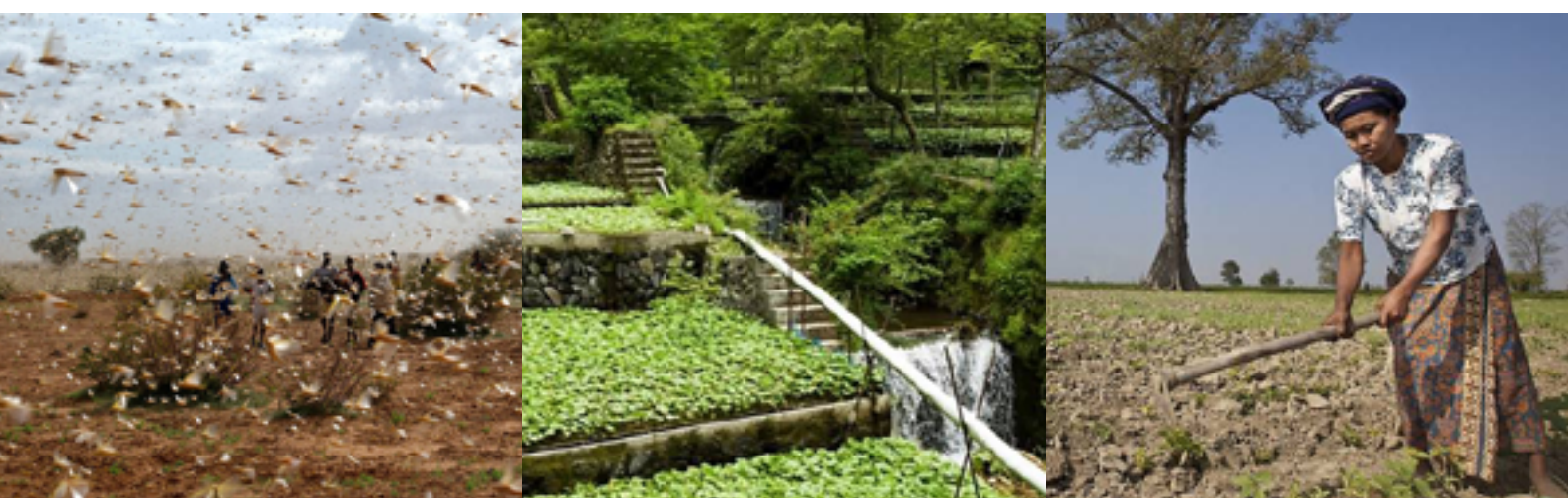
„...opatrenia zavedené na zníženie emisie skleníkových plynov majú priamy dopad na využívanie vodných zdrojov a ich manažment. Naopak, odber vody a manažment opatrení majú vplyv na emisie uhlíka v dôsledku energetickej náročnosti úpravy (čistenia) vody a distribučných systémov...“

Existujú udržateľné, cenovo dostupné a postupné riešenia pre vodu a sanitáciu... viac je možné nájsť na www.worldwaterday.org.

Nemôžeme si dovoliť čakať

„...globálna kríza v oblasti zmeny klímy zvyšuje premenlivosť vodného cyklu, čím znižuje predvídateľnosť dostupnosti a dopytu po vode, ovplyvňuje kvalitu vody, zintenzívňuje nedostatok vody a ohrozuje trvalo udržateľný rozvoj na celom svete...“

Tvorcovia politiky v oblasti klímy musia zapracovať vodu do základu akčných plánov... viac je možné nájsť na www.worldwaterday.org.

Prečo musia tvorcovia politiky v oblasti klímy zapracovať vodu do základu akčných plánov?

Odpovede poskytuje **STRUČNÁ SPRÁVA O KLIMATICKÝCH ZMENÁCH A VODE**, ktorú zverejnila v júli 2019 UN-Water, podľa ktorej „Globálna klimatická kríza je neoddeliteľne spätá s vodou. Zmena klímy zvyšuje premenlivosť vodného cyklu, čím vyvoláva extrémne poveternostné javy, znižuje predvídateľnosť dostupnosti vody, ovplyvňuje kvalitu vody a ohrozuje udržateľný rozvoj a biologickú rozmanitosť na celom svete...“. Správa tiež konštatuje, že „Potrebujeme viac investícií do zdokonalených hydrologických údajov, inštitúcií a správy vecí verejných, vzdelávania a rozvoja kapacít, hodnotenia rizík a výmeny vedomostí. Politici musia zaistiť zastúpenie, participáciu, zmeny správania a zodpovednosť všetkých zúčastnených strán, vrátane súkromného sektora a občianskej spoločnosti. Do adaptačných plánov je potrebné začleniť ciele stratégie pre obyvateľov s nízkymi príjmami, ktorí sú neúmerne postihnutí dopadmi zmeny klímy.“

Fakty

- V súčasnosti 1 z 3 ľudí - približne 2,2 miliardy - žije bez pitnej vody. (WHO / UNICEF 2019)
- Do roku 2050 by mohlo v oblastiach, kde je nedostatok vody najmenej jeden mesiac v roku žiť až 5,7 miliardy ľudí, čo by viedlo k bezprecedentnému súpereniu o vodu. (UNESCO 2018)
- Prístup k vode a sanitácia nezávislá od klímy by mohli každý rok zachrániť životy viac ako 360 000 dojčiat. (UN-Water 2018)
- Ak obmedzíme globálne otepľovanie z 2 ° C na 1,5 ° C oproti hodnotám pred industrializáciou, mohli by sme znížiť klimatický tlak spôsobený vodou až o 50%. (UN-Water 2019)
- Očakáva sa, že z dôvodu zmeny klímy sa zvýši frekvencia a intenzita extrémnych výkyvov počasia, ktoré spôsobilo za posledných desať rokov viac ako 90% veľkých katastrof. (UNDRR 2015)
- Do roku 2040 sa predpokladá nárast svetového dopytu po energii o viac ako 25% a očakáva sa, že dopyt po vode sa zvýši o viac ako 50%; najmä z priemyslu, výroby elektriny a domácností. (Medzinárodná energetická agentúra 2018 / UNESCO 2018)

I na Slovensku sa pri príležitosti Svetového dňa vody každoročne organizuje mnoho aktivít určených pre odborníkov, ktorí sú profesijne spojení s vodou, ale i pre širokú verejnosť. Okrem vzdelávacích prednášok a besied majú záujemcovia možnosť navštíviť i miesta, ktoré nie sú inak verejnosti prístupné (napr. vodárenské objekty) alebo môžu využiť ponuku bezplatných konzultácií a analýz vybraných látok v pitnej vode z vlastných zdrojov. Tie každoročne poskytujú najmä orgány verejného zdravotníctva a súkromné vodárenské spoločnosti a laboratória.